

A regisztrált gazdasági szervezetek száma, 2013

Tartalom

Bevezetés.....	1
A regisztrált vállalkozások.....	1
Új regisztrációk.....	3
Felszámolások.....	3
Végelszámolások.....	4
Csődeljárások.....	4
Megszűnések.....	4

Bevezetés

2013. december 31-én a regisztrált gazdasági szervezetek száma megközelítette az 1 millió 828 ezret, ez 21 és fél ezerrel volt több, mint egy évvel korábban. A növekedés a bejegyzett vállalkozások számának közel 22 ezres, a nonprofit szervezetek számának másfél ezret meghaladó növekedéséből adódott össze, miközben a költségvetési, illetve a költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek, valamint az egyéb szervezetek száma összességében 1749-cel csökkent.

A gazdasági szervezetek számának bővülési üteme meghaladta az előző évit, ami egyértelműen a vállalkozások, azon belül is az önálló vállalkozók számának emelkedéséből adódott.

A közoktatási feladatellátás 2013. január 1-jei állami kézbe és az iskolák állami fenntartásba kerülésével több mint 2 ezer költségvetési szervezet szűnt meg.

A kevesebb cégbejegyzés – a visszaélések visszaszorítása érdekében hozott – törvényi változásokkal, azaz a cégalapítás szigorításával magyarázható. Egyrészt 2012. január 1-jétől megszűnt az egyórás cégbejegyzés, az adószám kiadása csak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) előzetes ellenőrzése után történhet meg. Ezzel igyekeznek kizárni a cégalapításból azokat a személyeket, akik korábbi cégekben adósságokat hagytak maguk után, illetve jogsértést követtek el. Az adóhatóság e vizsgálat lefolytatása után meg is tagadhatja az adószám kiadását. Másrészt 2012. március 1-jétől emelkedett a cégbejegyzési illeték, illetve tovább szigorították a cégalapítás jogszabályait.

A regisztrált vállalkozások

A regisztrált vállalkozások számának növekedését kizárólag az önálló vállalkozók számának bővülése eredményezte, a társas vállalkozások száma az előző évhez képest mintegy félezerrel csökkent.

1. tábla

A regisztrált gazdasági szervezetek számának változása

Gazdálkodási forma	2012.	2013.	Változás, %
	december 31		
Társas vállalkozás	600 759	600 346	-0,07
Ebből: gazdasági társaság	588 738	587 495	-0,21
Önálló vállalkozó ^{a)}	1 065 643	1 087 823	2,08
Ebből:			
egyéni vállalkozó ^{b)}	368 852	376 285	2,02
mezőgazdasági őstermelő	373 022	267 205	-28,37
Vállalkozás összesen	1 666 402	1 688 169	1,31
Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek	14 603	12 952	-11,31
Nonprofit szervezet	123 301	124 913	1,31
Egyéb szervezet	1 756	1 658	-5,58
Gazdasági szervezetek összesen	1 806 062	1 827 692	1,20

a) Korábban egyéni vállalkozás.

b) Korábban egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő egyéni vállalkozók.

2013 végén mintegy 1 millió 688 ezer vállalkozást tartottunk nyilván, közel 22 ezerrel többet, mint egy évvel korábban.

A társas vállalkozások számának kismértékű csökkenése a már korábban említett jogszabályváltozásokkal magyarázható. Az önálló vállalkozók száma a társas vállalkozásokkal ellentétben emelkedett, és a növekedés mértéke meghaladta mind a 2012., mind az azt megelőző évit.

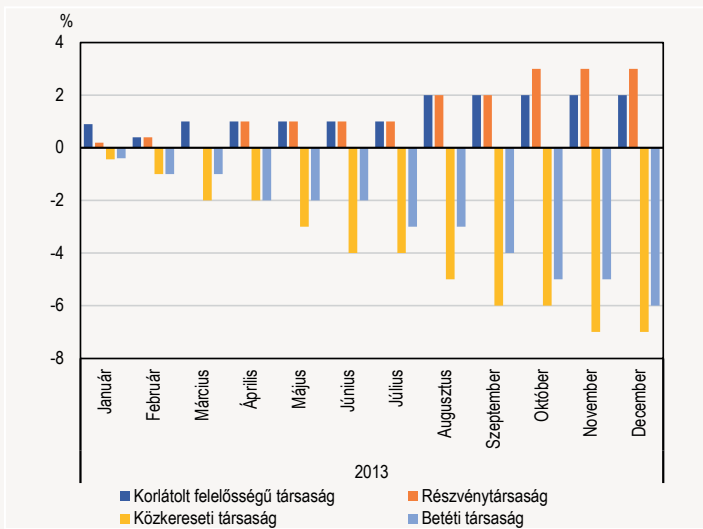
A **társas vállalkozások száma** 2013. december 31-én kevéssel meghaladta a 600 ezret, számuk 413-mal volt kevesebb, mint egy évvel korábban. Az év első pár hónapjában számuk még kis mértékben növekedett, de a további hónapokban ez az emelkedés visszafordult, így év végére összességében a társas vállalkozások száma az előző évi szint alá csökkent.

A közel héttizedet kitevő korlátolt felelősségű társaságok száma továbbra is minden hónapban növekedett, a legnagyobb mértékben azonban a szövetkezeteké emelkedett (35,9%). 2013 végén a korlátolt felelősségű társaságok 2,2, a részvénytársaságok száma 2,9%-kal haladta meg a 2012. decemberit.

A korábbi évek tendenciája tovább folytatódott, míg a jogi személyiségű gazdasági társaságok száma emelkedett, addig a jogi személyiséggel nem rendelkezők tovább csökkentek: a betéti társaságok 5,7, a közkereseti társaságok száma 7,5%-kal lett kevesebb egy év alatt.

A gazdasági társaságok számának változása havonta (2012. december=100%)

1. ábra

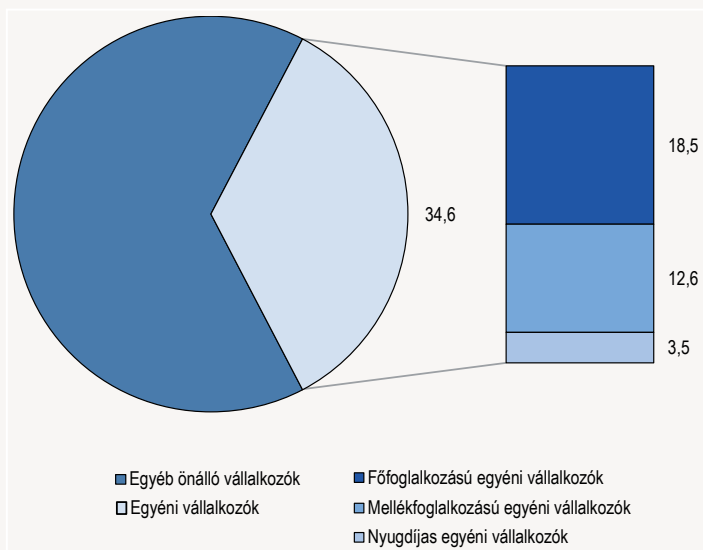
A nyilvántartásba vett **önálló vállalkozók** (korábbi elnevezésük szerint egyéni vállalkozások) száma 2013 végén közel 1 millió 88 ezer volt, és az év folyamán 2,1%-kal emelkedett. A munkavégzés jellege szerint a mellékfoglalkozásúak 43,2, a főfoglalkozásúak 33,1, a nyugdíjasok pedig 23,7%-ot képviseltek. Míg a mellékfoglalkozású és a főfoglalkozású önálló vállalkozók száma emelkedett, addig a nyugdíjasoké csökkent az egy évvel korábbihoz képest.

Az egyéni vállalkozók (korábbi elnevezésük szerint egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő egyéni vállalkozók) aránya 34,6% volt az összes önálló vállalkozáson belül. Számuk a 2012. évi csökkenés után, az azt megelőző kétévi emelkedéshez hasonlóan ismét nőtt, 2013-ban 2%-kal.

Az adószámmal rendelkező magánszemélyek között nyilvántartott östermelők száma közel háromtizedével csökkent, mivel a mezőgazdasági östermelői igazolványról szóló kormányrendelet szerint a 2009. január 1-je előtt kiállított igazolványok csak 2012. december 31-ig voltak érvényesek. Így aki nem gondoskodott új igazolvány kiváltásáról, annak igazolványa a jogszabály erejénél fogva érvénytelenné vált.

Az önálló vállalkozók megoszlása, 2013, %

2. ábra

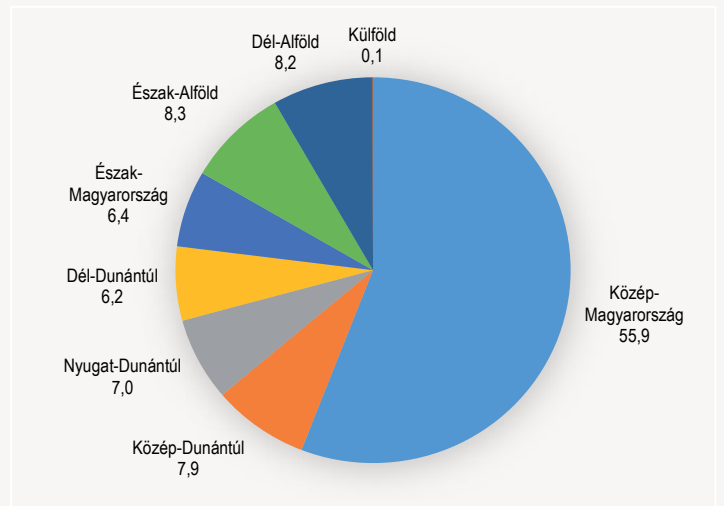

A vállalkozások **területi megoszlása** a társas vállalkozások és az önálló vállalkozók esetében rendkívül eltérő. A társas vállalkozások több mint felét

(55,9%) Közép-Magyarországon jegyezték be, a többi régió részesedése 6,2–8,3% közötti. Az önálló vállalkozók eloszlása sokkal kiegyenlítettebb: Közép-Magyarország 22,6%-os részesedését a többi régió 9,2–19,5%-kal követi. Ez a területi eloszlás évek óta hasonló, bár a társas vállalkozások esetében kismértékű eltolódás figyelhető meg Közép-Magyarország irányába.

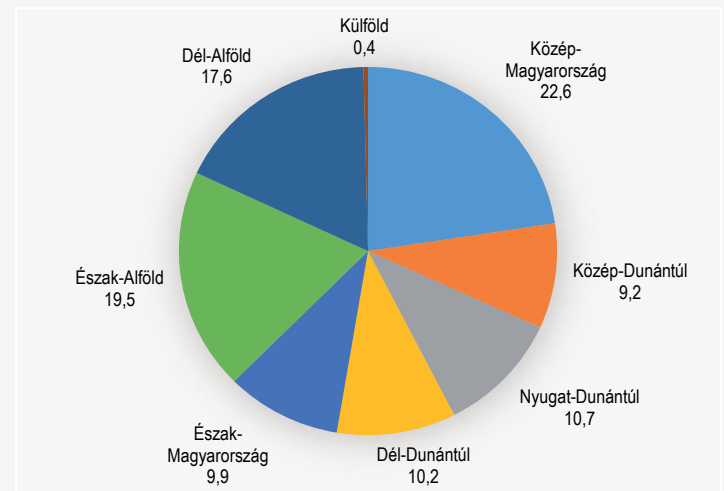
A társas vállalkozások területi megoszlása, 2013, %

3. ábra

Az önálló vállalkozások területi megoszlása, 2013, %

4. ábra

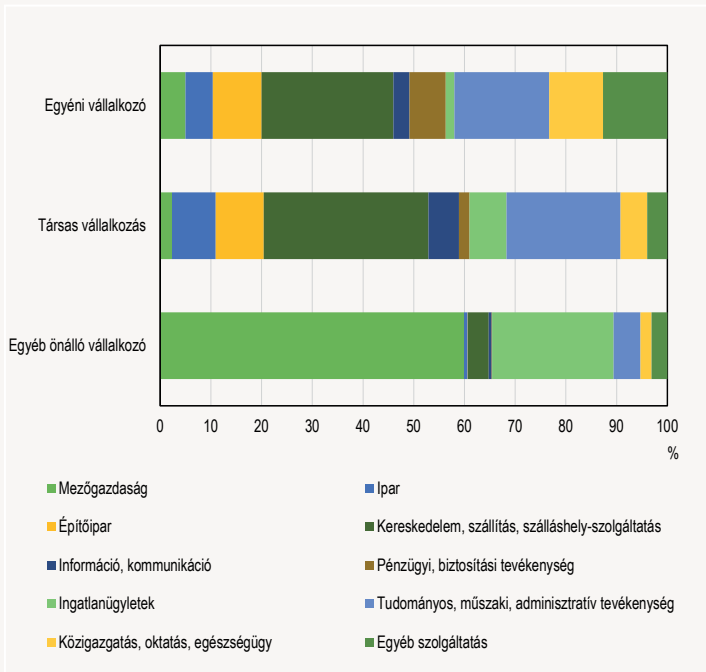

A **főtevékenység szerinti megoszlást** vizsgálva a vállalkozások több mint negyede a mezőgazdaságban tevékenykedett, további jelentősebb ágazatok az ingatlanügyletek (13,1%), a kereskedelem (12,3%), valamint a szakmai, tudományos tevékenység (jogi, számviteli, adótanácsadói, mérnöki tevékenység; 10,4%). A mezőgazdasági vállalkozások aránya az östermelők 2008-tól kötelező regisztrációjával nőtt meg ilyen mértékben, ezért különösen is megvizsgáljuk a társas, illetve az önálló vállalkozások főtevékenység szerinti megoszlását.

Mind a társas, mind az egyéni vállalkozások közül a legtöbb vállalkozást a kereskedelemben regisztráltuk (24,1, illetve 16,4%), utána következik a szakmai, tudományos tevékenység ágazat (16,5, illetve 12,6%) és az építőipar (9,5, illetve 9,6%). A már említett östermelőket az egyéb önálló vállalkozók között tartjuk nyilván. Körükben a mezőgazdaságban tevékenykedők aránya megközelíti a 60%-ot, és további negyedük az ingatlanügyletek ágazatban lakáskiadással foglalkozik.

5. ábra

A vállalkozások főtevékenységenkénti megoszlása, 2013

A vállalkozások létszám-kategóriák szerinti megoszlása a korábbi évekéhez képest változatlan. A kisvállalkozások aránya 99,6% (ezen belül a 10 főnél kevesebb foglalkoztatottal rendelkező mikrovállalkozások aránya 97,8%), a középvállalkozásoké 0,3, a nagyvállalkozásoké pedig mindössze 0,1%.

Új regisztrációk

Az újonnan regisztrált vállalkozások 2013. évi 107 ezres száma 8,3%-kal haladta meg a 2012. évit. A társas és önálló vállalkozásokat ellentétes folyamatok jellemezték: míg a társas vállalkozások bejegyzései csekély mértékben (2,2%-kal) csökkentek, addig az újonnan bejegyzett önálló vállalkozók száma (13,8%-kal) emelkedett.

Az önálló vállalkozók körében újonnan nyilvántartásba vett egyéni vállalkozók száma 29,3%-kal nőtt. A 2012. évit jelentős mértékben meghaladó emelkedés a dohányboltok 2013. július 1-jei nyitásával magyarázható. Emiatt ugrott meg 2013 II. negyedévében a betéti társaságok bejegyzésének a száma. Ugyanis dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultságot egyéni vállalkozó vagy olyan gazdasági társaság gyakorolhatja, amelyben legalább egy természetes személy vagy tag korlátlan felelősséggel tartozik a társaság kötelezettségeiért.

A társas vállalkozások főtevékenység szerinti új regisztrációinak száma a mezőgazdaság (44,6%), a kereskedelem, szállítás, vendéglátás (8,8%) és az építőipar (0,9%) ágazatokban emelkedett, a többiben csökkent.

A legnagyobb mértékű a visszaesés a pénzügyi, biztosítási tevékenység területén, ahol az előző évinek alig több mint a héttizedét jegyezték be.

Az egyéni vállalkozók körében a pénzügyi, biztosítási tevékenység kivételével nőtt az újonnan indult vállalkozások száma. A legjelentősebb növekedést az információ, kommunikáció ágazatban mértük, ahol közel két és félszer több vállalkozást indítottak, mint 2012-ben. További jelentős emelkedést mutató ágazatok: az üzleti szolgáltatások (50,9%) és az ingatlanügyletek (49%).

2. tábla

Az új bejegyzésű, a csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárás alatt álló, valamint a megszűnt gazdasági szervezetek száma*

Megnevezés	2012	2013
Regisztrált gazdasági szervezetek száma az év végén	1 806 062	1 827 692
Új bejegyzések száma	103 424	112 999
Ebből:		
társas vállalkozás	33 940	33 187
egyéni vállalkozó	31 423	40 627
Felszámolási eljárás alá került társas vállalkozások száma	7 389	10 039
Ebből:		
korlátolt felelősségű társaság	6 249	8 633
részvénytársaság	106	100
betéti társaság	973	1 244
Végelszámolási eljárás alá került társas vállalkozások száma	24 986	7 101
Ebből:		
korlátolt felelősségű társaság	14 433	4 593
részvénytársaság	90	49
betéti társaság	10 007	2 250
Összes csődeljárás, felszámolás és végelszámolás alatt állók száma az év végén	75 518	65 564
Megszűnt gazdasági szervezetek száma	87 307	91 702
Ebből:		
társas vállalkozás	27 378	33 597
egyéni vállalkozó	44 685	35 387

*A felszámolási eljárás, a végelszámolási eljárás, valamint a csődeljárás alá került társas vállalkozások esetében mindig csak azt az eljárást vesszük figyelembe, amelyik eljárásba az adott vállalkozás a tevékenységének bezárásával/lezárásával először bekevert. Ha egy vállalkozás tevékenységét be kívánja fejezni, és ezért végelszámolási eljárás alá kerül, de később végelszámolásból felszámolásba megy át, akkor ezt a vállalkozást csak a végelszámolásoknál vesszük számításba, a felszámolások között pedig figyelmen kívül hagyjuk.

Felszámolások

A társas vállalkozások körében indított felszámolási eljárások száma 2013-ban 10 ezer volt, ez 35,9%-kal több az előző évinél. Így a 2011–2012. évi visszaesés után ismét nőtt a felszámolások száma, és megközelítette a 2009–2010. évi szintet.

Az összes eljárás 86%-át a korlátolt felelősségű társaságoknál indították, és a legnagyobb arányú növekedés is körükben volt: az indított eljárások száma a 2012. évi 6249-cel szemben 2013-ban 8633 volt (38,2%).

A felszámolások száma csupán a részvénytársaságok esetében nem nőtt a 2011–2012. évi emelkedés után. Kategóriájukban 2013-ban 100 eljárás indult, ami 5,7%-kal kevesebb az előző évinél.

A hitelezők a legtöbb eljárást – a korábbi évekhez hasonlóan – a kereskedelmi, szállítási és szálláshely-szolgáltatási ágazatokban (4042), valamint az építőiparban (1771) indították a vállalkozások ellen. Az összes regisztrált vállalkozás számához viszonyítva a legtöbb felszámolási eljárás is e tevékenységekhez kötődően indult. A legstabilabb ágazatnak a közigazgatás, oktatás és egészségügy bizonyult.

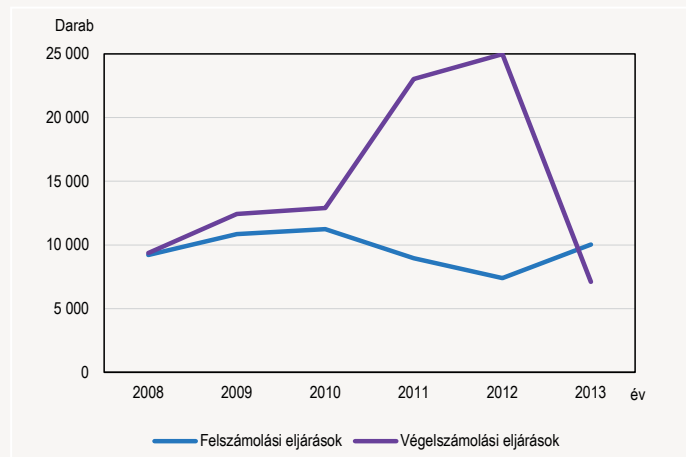
3. tábla A felszámolási eljárás alá került társas vállalkozások aránya a regisztrált társas vállalkozások arányában tevékenységként, 2013

Ágazatok	Felszámolások aránya, %
Építőipar	3,12
Kereskedelem, szállítás, szálláshely-szolgáltatás	2,08
Ipar	1,80
Ingatlanügyletek	1,58
Egyéb szolgáltatás	1,57
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	1,49
Mezőgazdaság	1,38
Tudományos, műszaki, adminisztratív tevékenység	1,06
Információ, kommunikáció	0,82
Közigazgatás, oktatás, egészségügy	0,36

2013-ban a felszámolások 99%-át a kisvállalkozások körében indították a hitelezők, a nagyvállalkozások kivételével minden létszám-kategóriában emelkedett az eljárások száma az előző évihez képest. A kisvállalkozások esetében 23,9%-kal több felszámolási eljárást kezdtek meg, mint 2012-ben, a közép- és nagyvállalkozások kategóriájában pedig 57,1%-kal. Eközben 6 nagyvállalkozást számoltak fel az előző évi 8-cal szemben.

Minden régióban nőtt a felszámolások száma: legnagyobb mértékben Észak-Magyarországon (93,8%), Dél-Alföldön (82,6%) és Dél-Dunántúlon (58,6%), a többi régióban 10–36% közötti növekedés volt.

6. ábra A felszámolás és a végelszámolás alá került társas vállalkozások száma

Végelszámolások

A társas vállalkozások lezárására a végelszámolást választók száma a 2011–2012. évek kiugróan magas értéke után, a 2008 óta megfigyelt legalacsonyabb értéken zárt 2013-ban. Az összes végelszámolási eljárás alig több mint 7 ezer volt, ez több mint 70%-os visszaesést jelent a 2012. évihez képest.

Legnagyobb számban (4593) a korlátolt felelősségű társaságok tulajdonosai döntöttek vállalkozásuk lezárásáról. Arányaiban is e társaságok száma csökkent a legnagyobb mértékben, harmadannyi végelszámolási eljárást indítottak körükben, mint 2012-ben. Ennél is nagyobb mértékű volt a visszaesés a betéti társaságok esetében, ahol a végelszámolások száma csupán 22,5%-a volt az előző évihez. A jogi személyiségű gazdasági társaságok közül a részvénytársaságok esetében némileg kisebb volt a visszaesés, közel feleannyi végelszámolás indult, mint 2012-ben.

A legtöbb cégbezárást a kereskedelem, szállítás, vendéglátás és a szakmai tudományos tevékenység területén indították a tulajdonosok, e két területre jutott az összes eljárás több mint fele.

A végelszámolások száma kivétel nélkül minden ágazatban csökkent. Átlagot meghaladóan, ötödannyi eljárás kezdődött az építőiparban és a pénzügyi, biztosítási tevékenység területén, mint a 2012-ben. A legkisebb visszaesés a közigazgatás, oktatás, egészségügyet érintette, itt az előző évi eljárások számának mintegy fele indult.

A legmagasabb a végelszámolások aránya az egyéb szolgáltatás és az információ, kommunikáció, míg a legalacsonyabb az építőipar és a mezőgazdaság területén.

4. tábla Végelszámolási eljárás alá került társas vállalkozások aránya a regisztrált társas vállalkozások arányában tevékenységként, 2013

Ágazatok	Felszámolások aránya, %
Egyéb szolgáltatás	1,58
Információ, kommunikáció	1,44
Tudományos, műszaki, adminisztratív tevékenység	1,31
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	1,19
Közigazgatás, oktatás, egészségügy	1,17
Ingatlanügyletek	1,14
Ipar	1,13
Kereskedelem, szállítás, szálláshely-szolgáltatás	1,10
Építőipar	1,03
Mezőgazdaság	0,81

Végelszámolási eljárást döntően (97,4%-ban) a mikro- és kisvállalkozások körében indítottak a tulajdonosok, számuk negyedére csökkent 2012. évhez képest. A közép- és nagyvállalkozások végelszámolási eljárásainak száma fele volt, míg a nagyvállalkozások között a 2012. évi 5-tel szemben 2013-ban 4 eljárás indult.

Csődeljárások

A csőd-eljárások száma 2013-ban 128 volt, szemben a 2012. évi 105-tel. Tehát továbbra sem általános megoldás az átmeneti likviditási gondokkal küszködő vállalkozások számára, hogy a csőd-eljárás segítségével kerüljék el a felszámolást.

A 2009 előtti csődszabályozás szerint az adós csak a hitelezők minősített többségi hozzájárulásával juthatott fizetési moratóriumhoz, amit rendszerint nem kapott meg. A 2009-ben módosított csődtörvény rögtön fizetési haladékot ad a kérelmezőnek, és 90 napot biztosít a hitelezőkkel történő meg egyezésre. A törvény 2009. szeptemberi bevezetése óta ugrásszerűen növekedett a csőd-eljárások száma, az azt megelőző évi pár esettel szemben. 2008-ban mindössze 2 ilyen eljárást indítottak, 2009-ben már 31-et. A törvény bevezetése után számuk ugrásszerűen megnövekedett, meghaladja az évi százat.

Megszűnések

A vizsgált gazdálkodási formák (lásd további táblázatok: 11. tábla) körében összességében a megszűnések száma a 2011–2012. évi növekedés után 2013-ban ismét csökkent, amikor is 3,5%-kal kevesebb szervezet szűnt meg, mint 2012-ben.

A megszűnések mérséklődése az egyéni vállalkozók számának visszaesésével (20,8%) magyarázható, a megszűnt társas vállalkozások száma ugyanis tovább emelkedett (22,7%).

Korábban a társas vállalkozások között a jogi személyiségű és a jogi személyiség nélküli vállalkozásokat eltérő tendencia jellemezte. Míg a megszűnt jogi személyiségű vállalkozások száma kismértékben emelkedett,

addig a jogi személyiség nélkülieké csökkent, 2012–2013-ban viszont mindkét vállalkozási formában emelkedett a megszűnt vállalkozások száma, és ennek mértéke 2013-ban szinte megduplázódott 2012-es évhez képest.

A megszűnt társas vállalkozások száma kivétel nélkül minden ágazatban emelkedett: a legnagyobb mértékben az információ, kommunikáció területén, a legkisebb mértékben az építőiparban (13,8%) és a pénzügyi, biztosítási tevékenység területén (11,8%). A megszűnt egyéni vállalkozások száma

minden ágazatban kevesebb volt, mint 2012-ben: a legnagyobb mértékben az iparban (30,6%), a legkisebb mértékben pedig a mezőgazdaságban (5,4%) csökkent.

A megszűnések 96,2%-a a mikrovállalkozásokat érintette. A megszűnt középvállalkozások száma másfélszeresére emelkedett, és 2013-ban ugyanúgy 11 nagyvállalat szűnt meg, mint 2012-ben.

A megszűnt vállalkozások száma Dél-Alföldön emelkedett a legnagyobb és Észak-Magyarországon a legkisebb mértékben.

További információk, adatok (linkek):

[Táblázatok](#)

[Táblák \(STADAT\)](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu